

Pierwsza metropolia w kraju ze standardem dla osób z niepełnosprawnościami

Szkolenia dla przedstawicieli służby zdrowia, nauczycieli i urzędników, działania edukacyjne, zamówienia publiczne z klauzulami społecznymi, bezpłatne punkty porad prawnych, doradztwo zawodowe, metropolitalna baza danych obejmująca np. gabinety lekarskie ze specjalnym wyposażeniem i procedurami - to tylko niektóre z rozwiązań mających ułatwić życie osobom z niepełnosprawnością w metropolii. Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot, jako pierwsza metropolia w Polsce wprowadza zakrojone na szeroką skalę rozwiązania systemowe dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów ujęte w Standardzie Minimum na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami i Otoczenia. Według danych GUS, w co czwartej rodzinie w woj. pomorskim żyje osoba z niepełnosprawnością.

Standard Minimum na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami to zbiór działań, które zostaną wdrożone w 59 samorządach OMGGS. Są to dokładne wytyczne dla władarzy, jak wprowadzać w metropolitalnych miastach, gminach i powiatach działania na rzecz poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia.

- Proponowane rozwiązania są praktyczne, uniwersalne, oparte na doświadczeniu naszych mieszkańców mających na co dzień do czynienia z tym problemem, tak niedocenianym przez władze państwowe, oparte na wykorzystaniu lokalnych zasobów i funkcjonujących już dobrych praktykach. Są odpowiedzią na realne, zdiagnozowane potrzeby środowiska, na rzecz którego powstały. Nie było do tej pory takiego ujednoliconego i uniwersalnego standardu obejmującego swym zasięgiem tak rozległy obszar i tyle samorządów. Każdy samorząd prowadził własną, odrębną i z reguły nieskoordynowaną z innymi politykę. Dzięki naszemu Standardowi to się zmieni. Mam nadzieję, że Standard posłuży też innym samorządom w całej Polsce w zmienianiu rzeczywistości osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia. To nasz obowiązek a jego rozwiązanie zależy tylko od nas! - mówi **Jacek Karnowski**, prezydent Sopotu oraz prezes Rady OMGGS.

Standard powstał przy współpracy **ponad 80 ekspertów**, m.in. przedstawicieli samorządów, osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, reprezentantów służby zdrowia, placówek edukacyjnych i terapeutycznych oraz poradni psychologiczno-pedagogicznych.

- Metropolitalny Standard to praca i zaangażowanie wielu środowisk. To wiele spotkań i dyskusji, trudne zderzenie różnych poglądów i punktów widzenia, które w efekcie doprowadziły do powstania dokumentu, który jest wspólnym głosem. Od początku wszystkim nam zależało, aby każda mieszkanka i każdy mieszkaniec metropolii miał równy dostęp do informacji i wsparcia, niezależnie od stopnia niepełnosprawności, metody komunikacji i miejsca w którym żyje. Teraz rozpoczyna się praca nad wdrażaniem dokumentu. Będziemy edukować i szkolić urzędników, a każdy z samorządów dostanie od nas jasne wytyczne, jak wprowadzać Standard - mówi **Beata Rutkiewicz**, wiceprezydent Wejherowa oraz współprzewodnicząca Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych OMGGS.

Standard obejmuje 30 konkretnych zadań dla samorządów, stawiając w pierwszej kolejności na świadomość i edukację.

- Chcemy sprawić, żeby każdy z nas: urzędnik, nauczyciel, pracownik pomocy społecznej, lekarz, kierowca autobusu itp. zweryfikował systemowo podejście do osoby z niepełnosprawnością i samej niepełnosprawności, żeby wiedział jak się komunikować, jak formułować ogólnodostępne informacje, by były jasne także dla osób z niepełnosprawnościami. Standard zakłada szereg konkretnych szkoleń dla pracowników wszystkich stowarzyszonych samorządów m.in. z dostępności, z obsługi urzędowej osoby z niepełnosprawnością. Zobowiązujemy się także do stworzenia metropolitalnego poradnika savoir-vivre w kontaktach z osobą z niepełnosprawnością, czy zawarcia porozumień międzygminnych i międzypowiatowych dotyczących transportu osób z niepełnosprawnościami do placówek. Przewidujemy nawet obligatoryjny wymóg tworzenie samorządów szkolnych w szkołach specjalnych - mówi **Katarzyna Gruszecka-Spychała**, wiceprezydent Gdyni oraz

Wśród głównych działań zapisanych w Standardzie znalazły się m.in.:

1. Zwiększenie świadomości społecznej

- **podręcznik zasad** dla pracowników obsługi klienta w samorządach;
- **kampania społeczna** nt. roli i potrzeb osób niepełnosprawnych.
- **ankieta badająca poziom satysfakcji** oceniająca skuteczność działań;

2. Edukacja

- **odpowiedzialne zamówienia publiczne** - obligatoryjne stosowanie w zamówieniach publicznych klauzul społecznych;
- **edukacja antydyskryminacyjna** - programy dla przedszkoli i szkół nt. równego traktowania;
- **monitoring absolwentów** - każdego roku gminy będą zbierać informacje o liczbie absolwentów z niepełnosprawnością, zapewni to możliwość dalszej aktywności i kształcenia;
- **Metropolitalna Akademia Samorządowa** - każda gmina otrzyma i wdroży program obligatoryjnych szkoleń urzędników z dostępności;

3. Opieka medyczna i rehabilitacja

- **dostępna metropolia** - wspólna regionalna baza danych dot. usług dla osób z niepełnosprawnością, baza gabinetów lekarskich ze specjalistycznym wyposażeniem i procedurami (np. jak znaleźć dentystę dla osób z porażeniem mózgowym);
- **zespół ds. zdrowia** - program szkoleń dla lekarzy i służb medycznych, we wszystkich gminach dostępny tłumacz języka migowego on-line;

4. Niezależne życie

- **bezpłatne punkty pomocy prawnej**;
- **mieszkalnictwo** - inwentaryzacja zasobów w gminach i powiatach pod kątem wykorzystywania ich przez osoby z niepełnosprawnościami;
- **dostęp do wiedzy** - samorządy sięgają po środki na asystenturę i opiekę wytchnieniową;

5. Dostępność i mobilność

- **transport** - dla osób z niepełnosprawnością do placówek opiekuńczych i edukacyjnych;
- **uniwersalne projektowanie** - regularny monitoring inwestycji w metropolii pod kątem dostępności;
- **dostęp do wiedzy** - informacje dla niepełnosprawnych na stronach samorządowych;

6. Czas wolny

- **dostępne imprezy miejskie** - wydarzenia rekreacyjne, sportowe i kulturalne dostosowane do aktywnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnością;
- **budżet obywatelski** - dodatkowe punkty dla projektów związanych z dostępnością;
- **katalog dostępnego wypoczynku** - informator z ofertą turystyczną (mapy i trasy) spełniającą kryteria dostępności;
- **wspólne zakupy** - opracowanie standardu dla nowo budowanych placów zabaw dostępnych również dla dzieci ze szczególnymi potrzebami;

7. Praca

- **udostępnianie lokali miejskich** - preferencyjne warunki dla organizacji i podmiotów zajmujących się aktywizacją społeczno-zawodową osób z niepełnosprawnością;
- **więcej projektów z dofinansowaniem UE** - wdrożenie rozwiązań, które zwiększają aktywizację zawodową osób z niepełnosprawnością;
- **doradztwo zawodowe** - wdrożenie w samorządach narzędzi badających predyspozycje zawodowe osób z niepełnosprawnością;
- **kompetencje cyfrowe** - samorządy sfinansują programy edukacyjne, które zapobiegają wykluczeniu cyfrowemu;
- **praca** - przeszkolenie pracowników powiatowych urzędów pracy w zakresie innowacyjnych form zatrudnienia - współdzielenie stanowiska, współdzielenie etatu, praca zdalna.

Według danych GUS, **w woj. pomorskim w co czwartej rodzinie żyje osoba z niepełnosprawnością**. Oznacza to, że co czwarta rodzina doświadcza różnej formy wykluczenia społecznego. Często jest to podwójne wykluczenie ? zarówno samej osoby z niepełnosprawnością, jak i jej opiekunów, rodzeństwa; wykluczenia z życia zawodowego, społecznego, towarzyskiego, finansowego i zdrowotnego.

W załączeniu przesyłam:

- **Standard dla Osób z Niepełnosprawnościami i Otoczenia**
- **Prezentację dot. Standardu**
- **Deklarację partnerstwa**
- **Nagrania audio: Prezydent Beata Rutkiewicz**